

BOSNA I HERCEGOVINA
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
BOSNIA AND HERZEGOVINA

URED ZA REVIZIJU FINANSIJSKOG POSLOVANJA INSTITUCIJA BiH
URED ZA REVIZIJU FINANSIJSKOG POSLOVANJA INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Musala 9, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 26 47 40, www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

Broj:

IZVJEŠĆE O REVIZIJI
AGENCIJE ZA PROMOCIJU INOZEMNIH ULAGANJA BIH
ZA 2003.GODINU

Sarajevo, lipanj 2004. godine

KAZALO

1.	MIŠLJENJE REVIZORA	3
2.	NALAZI REVIZIJE I PREPORUKE	4
2.1.	Sustav internih kontrola	4
2.1.1.	Upravljanje i rukovođenje FIPA	5
2.1.1.1.	Unutarnji ustroj	6
2.1.2.	Pravila i procedure za rashode	7
2.1.3.	Pravila i procedure za nabavke	7
2.1.4.	Informacijski sustav	8
2.2.	Planiranje i izvršenje proračuna	9
2.3.	Financijska izvješća i računovodstvo	11
2.3.1.	Rashodi – Tekući izdaci	11
2.3.2.	Stalna sredstva – inventura	11
2.3.3.	Novčana sredstva	12
2.3.4.	Računovodstvo	12
2.4.	Program posebne namjene	13
3.	OSVRT NA PREPORUKE REVIZIJE ZA 2002. GODINU	14
4.	KORESPONDENCIJA	14
5.	SAŽETAK	15

1. MIŠLJENJE REVIZORA

- 1.1. Ured za reviziju finansijskog poslovanja institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvješća i finansijskog poslovanja Agencije za promociju inozemnih ulaganja BiH (u daljnjem tekstu: FIPA) za 2003. godinu.

Sukladno odredbama Zakona o reviziji finansijskog poslovanja institucija Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH» broj: 17/99), revizija je izvršena u razdoblju od 19.04.2004. godine do 05.05.2004. godine.

Ured za reviziju mjerodavan je, sukladno općeprihvaćenim revizijskim standardima (standardi Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – INTOSAI, objavljenih u «Službenom glasniku BiH» broj: 15/01), izvršiti reviziju finansijskih izvješća s ciljem procjenjivanja jesu li oni predstavljeni na istinit i fer način.

Odgovornost za finansijska izvješća snosi rukovodstvo FIPA, a odgovornost Ureda za reviziju se svodi na izražavanje mišljenja o tim izvješćima na temelju provedene revizije.

U skladu sa odredbama članka 13. stavak 4. Zakona o reviziji, pri izvješćivanju o javnim računima, naša je obveza izvijestiti:

- jesu li računi sastavljeni u skladu sa važećom zakonskom regulativom;
 - odražavaju li godišnja izvješća točan i istinit prikaz poslovanja tijekom godine i stanja na kraju godine;
 - o ekonomičnosti, učinkovitosti i uspješnosti kojom su institucije koristile javna sredstva u vršenju svojih funkcija.
- 1.2. Revizija je bila planirana i izvedena s ciljem postizanja razumnog temelja za procjenu prikazuju li finansijska izvješća stanja fer i istinito. Stoga je revizija ispitivala uzorke značajnih transakcija i odluka rukovodstva FIPA. Revizijom je obuhvaćena primjena zakona i podzakonskih akata, ustroj te finansijsko – računovodstveno poslovanje FIPA. Smatramo kako revizija koju smo izvršili pruža razuman temelj za davanje našeg mišljenja.

Za finansijsko poslovanje i revidirana finansijska izvješća FIPA za 2003. godinu izražavamo mišljenje s rezervom iz niže navedenih razloga:

- Nisu osigurane suglasnosti mjerodavnih institucija i Upravnog odbora na Statut i Pravilnik o unutarnjem ustroju i sistematizaciji radnih mjesta u FIPA, kao pretpostavke za uspostavu upravljačke i rukovodne funkcije FIPA (točka 2.1.1.);
- Nedosljedna primjena Pravila i kriterija kojima se regulira visina, evidentiranje i kontrola određenih troškova, sa ciljem postizanja ekonomičnosti i učinkovitosti u trošenju javnog novca (točka 2.3.1.);
- FIPA, u pojedinim slučajevima, nije trošila javni novac transparentno i sukladno propisima o nabavci roba i usluga (točka 2.1.3.);
- Za doniranu vrijednost računalne opreme i terenskog putničkog vozila, koji nisu procijenjeni niti uneseni u poslovne knjige, podcijenjena su stalna sredstva i izvori sredstava (točka 2.3.2.).

2. NALAZI REVIZIJE I PREPORUKE

2.1. Sustav internih kontrola

Revizija je uočila određene nedostatke u sustavu internih kontrola¹ u dijelu koji se odnosi na:

- činjenicu da nisu osigurane suglasnosti mjerodavnih institucija i Upravnog odbora na Statut i Pravilnik o unutarnjem ustroju i sistematizaciji radnih mjesta u FIPA, kao pretpostavke za uspostavu upravljačke i rukovodne funkcije FIPA;
- nedosljednu primjenu Pravilnika o unutarnjem ustroju i sistematizaciji radnih mjesta;
- nedostajuće pisane procedure koje se odnose na funkcioniranje IT sustava, upotrebu računala, zaštitu podataka, kontrolu podataka, klasifikaciju i prava pristupa podacima.

FIPA nije dosljedno primjenjivala sljedeće propise:

- iz oblasti računovodstva i financija u dijelu koji se odnosi na: primjenu kontnog plana za proračunske korisnike, inventuriranja sredstava i izvora sredstava i visinu blagajničkog maksimuma;
- usvojena interna pravila i procedure kojima se preciznije regulira potrošnja proračunskih sredstava;
- Odluku Vijeća ministara BiH, o načinu obračuna plaća i drugih naknada uposlenih u Vijeću ministara BiH, ministarstvima BiH i drugim institucijama i tijelima Vijeća ministara;

¹ Uspostava učinkovitog sustava internih kontrola od strane menadžmenta, čini temelj za trošenje proračunskih sredstava u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima, te za evidentiranje izvršenih transakcija, kao i za cjelokupno poslovanje svake institucije javnog sektora.

2.1.1. Upravljanje i rukovođenje FIPA

Ured za reviziju je utvrdio nedostatke u sustavu upravljanja i rukovođenja FIPA, kao posljedicu prolongiranja davanja suglasnosti na interna akta kojima su definirane ovlasti i odgovornost rukovodnih i upravljačkih tijela FIPA.² Posljedica se ogleda u tome da FIPA posluje prema Statutu i Pravilniku o unutarnjem ustroju i sistematizaciji radnih mjesta (u daljnjem tekstu: Pravilnik) na koje nije dana suglasnost Vijeća ministara BiH i koji nisu usvojeni od strane Upravnog odbora FIPA.³

To znači da je direktor FIPA djelovao u situaciji gdje se Upravni odbor nije sastajao niti donosio bilo kakve odluke i smjernice u radu FIPA, te je funkcioniranje menadžmenta bilo svedeno na donošenje individualnih odluka i planova poslovanja koji nisu potvrđeni od strane upravljačkog tijela FIPA.

Mišljenja smo da funkcioniranje FIPA bez definiranih ovlasti i odgovornosti rukovodnih i upravljačkih tijela, u budućnosti može imati posljedice koje će se negativno odraziti na zakonitost, ekonomičnost i učinkovitost poslovanja FIPA.

Ured za reviziju će se obratiti Vijeću ministara BiH sa preporukom da razmotri predloženi Statut i Pravilnik, te ukoliko nema primjedbi, izda suglasnost na predložena akta, kako bi se osigurale odgovarajuće ovlasti i odgovornosti rukovodnih i upravljačkih tijela FIPA .

² Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o osnivanju FIPA BiH («Sl.Glasniku BiH» broj: 06/02), Vijeće ministara BiH je između ostalog donijelo odluku o formiranju Upravnog odbora FIPA sastavljenog od sedam članova, te da se imenuju zamjenik direktora i sekretar FIPA. Dana 04.09.2002. godine Vijeće ministara BiH imenovalo je članove Upravnog odbora FIPA čiji mandat traje dvije godine. Navedenom Odlukom Vijeća ministara BiH od 04.09.2002. godine direktor FIPA zadužen je da Upravnom odboru predloži Statut i Pravilnik, kojima se bliže utvrđuje ovlast i odgovornost rukovodnih i upravljačkih tijela FIPA, na koje je prethodnu suglasnost trebalo dati Vijeće ministara BiH. Na svojoj 3. sjednici održanoj 10.12.2002. godine, Upravni odbor FIPA je usvojio Prijedlog Statuta FIPA Poslovnika o radu Upravnog odbora, predloženih od strane direktora FIPA, kojim se bliže regulišu ovlasti i odgovornosti tijela FIPA (direktora i Upravnog odbora). Revizijom je utvrđeno da je direktor FIPA u više navrata pismenim putem tražio od Vijeća ministara BiH da izda suglasnost na navedene akte (zadnji dopis upućen 08.12.2003. godine), međutim do okončanja revizije, Vijeće ministara BiH nije dalo traženu suglasnost,

³ Reviziji je potvrđeno od strane direktora FIPA da je Predsjednik Upravnog odbora podnio ostavku i da su ostali članovi Upravnog odbora najavili ostavke sve dok se ne riješi pitanje naknada za rad u Upravnom odboru, te da se Upravni odbor u tijeku 2003. godine nije sastajao niti donosio bilo kakve odluke. U tijeku 2003. godine, direktor FIPA, je pisanim putem, tražio od Vijeća ministara BiH da se riješi pitanje novčanih naknada članovima Upravnog odbora FIPA. Do okončanja revizije, Vijeće ministara BiH nije dalo bilo kakav odgovor.

2.1.1.1 Unutarnji ustroj FIPA

FIPA u svom radu primjenjuje Pravilnik kojim su predviđena 24 radna mjesta. Revizijom je utvrđeno da je zaključno sa 31.12.2003. godine ukupno popunjeno 10 radnih mjesta. Odobrenim proračunom za 2003. godinu planirano je da FIPA ima 18 stalno uposlenih.

Revizijom je utvrđeno da je Agencija za državnu službu BiH, u ime FIPA, raspisala javni oglas za popunjavanje 9 radnih mjesta državnih službenika u FIPA, prihvaćajući sistematizaciju radnih mjesta iz naprijed navedenog Pravilnika (oglas objavljen u sredstvima javnog informiranja dana 14.11.2003. godine). Ovdje ističemo podatke o izrazito dugom procesu postupka upošljavanja po objavljenom javnom oglasu za prijem novih uposlenika.

Naime, FIPA je putem Agencije za državnu službu BiH pokrenula postupak za upošljavanje državnih službenika, dana 13.10.2003. godine. Agencija za državnu službu BiH do dana završetka revizije nije okončala proceduru izbora kandidata prijavljenih po javnom oglasu, iako je od dana pokretanja postupka za popunu upražnjenih radnih mjesta prošlo najmanje cca 7 mjeseci, a od dana objavljivanja javnog poziva cca 6 mjeseci.

U okviru testiranih uzoraka obračuna i isplate plaća revizija je uočila da je jedan uposlenik u razdoblju od 01.03. do 01.08.2003. godine bio raspoređen na radno mjesto pomoćnika direktora za opće i stručne poslove bez odgovarajuće suglasnosti mjerodavne institucije.⁴

Revizija je mišljenja kako ovakav način popune radnih mjesta nije u skladu sa postojećim propisima iz oblasti radno - pravnog zakonodavstva, te da rukovodstvo nije koristilo raspoloživa sredstva za planirano upošljavanje dodatnih uposlenika u tijeku 2003. godine.

Propušteno upošljavanje planiranog broja uposlenika u 2003. godini je radnja koja utječe na sadašnju i buduću učinkovitost FIPA i usporava razvoj FIPA.

Uz uvažavanje činjenice da je od dana objavljivanja javnog poziva za popunu upražnjenih radnih mjesta proteklo 6 mjeseci, Ured za reviziju preporuča rukovodstvu FIPA da u buduće dostavlja mjerodavnim organima planove upošljavanja koje će biti u mogućnosti realizirati u okviru proračunske godine. Također preporučamo rukovodstvu FIPA da se, prigodom popune upražnjenih radnih mjesta, dosljedno pridržava propisa iz oblasti radno-pravnog zakonodavstva.

⁴ FIPA je uz suglasnost Agencije za državnu službu raspisala javni natječaj za popunu radnih mjesta zamjenika direktora i pomoćnika direktora za opće i pravne poslove i to dana 23.12.2002. godine. Po izvršenoj proceduri povjerenstvo za natječaj je između prijavljenih kandidata izabralo navedenu osobu. Uz saglasnost Agencije za državnu službu od 11.02.2003. godine direktor FIPA je, dana 10.04.2003. donio rješenje kojim se ta osoba raspoređuje na poslove pomoćnika za opšte i stručne poslove, sa retroaktivnom primjenom od 01.03.2003. godine, a da prethodno nije pribavio suglasnost Vijeća ministara BiH na izbor kandidata, kako je to propisano Odlukom o osnivanju FIPA. Dana 01.08. 2003. godine direktor FIPA je donio rješenje kojim se stavlja van snage navedeno rješenje od 10.04.2003. godine uz obrazloženje da nije pribavljena suglasnost Vijeća ministara BiH. Reviziji je potvrđeno da Pravilnikom o unutarnjem ustroju i sistematizaciji radnih mjesta nije predviđeno radno mjesto pomoćnika direktora, te da je FIPA javnim oglašavanjem dana 13.11.2003. godine, poništila dio natječaja koji se odnosio na navedeno radno mjesto. Agencija za državnu službu BiH je svojim aktom od 02.12.2003. godine stavila van snage dio suglasnosti od 11.02.2003. godine, koji se odnosio na prijem navedene osobe uz obrazloženje da radno mjesto pomoćnika direktora ne postoji u Pravilniku o unutarnjem ustroju i sistematizaciji radnih mjesta FIPA, kao ni u važećoj Odluci o osnivanju FIPA. Ovdje ističemo da je tom uposleniku obračunata i isplaćena plaća u navedenom razdoblju, a da isti nije bio prijavljen mjerodavnim zdravstvenim i mirovinskim fondovima.

2.1.2. Pravila i procedure za rashode

Revizijom je utvrđeno kako je FIPA usvojila pojedinačna interna pravila kojima se preciznije regulira potrošnja proračunskih sredstava. Međutim, usvojena pravila se nedosljedno primjenjuju. Ovdje ističemo slabosti u primjeni Internih procedura stvaranja obveza i verifikacije financijske dokumentacije (vidjeti pod točkom 2.1.3.). Također je utvrđeno da se FIPA u pojedinim slučajevima nije dosljedno pridržavala propisa koji uređuju obračun i isplatu plaća i drugih naknada uposlenih u FIPA (vidjeti pod točkom 2.3.1.)

Nedosljedna primjena usvojenih internih pravila i pozitivnih propisa može utjecati na učinkovitost i ekonomičnost trošenja javnog novca u Agenciji.

2.1.3 Pravila i procedure nabavki

FIPA nije dosljedno primjenjivala Odluku Vijeća ministara o nabavci roba i usluga i ustupanju radova za potrebe institucija BiH i Uredbe o postupku nabavke roba, usluga i ustupanju radova («Službene novine F BiH» broj: 31/98), vezano za troškove usluga po ugovorima o privremenim i povremenim poslovima, nabavki materijala kao i usluga popravka vozila.

Sljedeće nabavke su poduzete bez provedene procedure za izbor najpovoljnijeg dobavljača, bez prethodnog pribavljanja najmanje tri ponude i bez suglasnosti Ministarstva financija i trezora BiH za neposrednu pogodbu:

- FIPA je u tijeku 2003. godine na temelju Ugovora o privremenim i povremenim poslovima angažirale više osoba koje nisu u stalnom radnom odnosu u FIPA, čiji ugovoreni pojedinačni iznos ne prelazi 15.000,00 KM. Revizijom je utvrđeno da rukovodstvo nije, osim u jednom slučaju, prethodno donijelo Odluku o potrebi angažiranja navedenih osoba. Reviziji nisu predloženi dokazi da su ugovoreni poslovi i stvarno izvršeni (ovjera zapisnika o izvršenom poslu od strane mjerodavne osobe u Agenciji). Temeljem ovoga FIPA je u 2003. godini isplatila ukupan iznos od 50.816,00 KM.
- Testiranim uzorkom troškova usluga tiskanja materijala u postupku revizije je utvrđeno da je usluge tiskanja materijala za potrebe FIPA vršila firma «Kovertlux» Sarajevo u ukupnom iznosu od 4.502,40 KM.
- Prema testiranim uzorcima troškova unajmljivanja prostora ili zgrada utvrđeno je da je FIPA dana 11.07.2003. godine, zaključila ugovor o zakupu poslovnih prostorija u Banja Luci sa Novom bankom AD Bjeljina, na razdoblje od tri mjeseca, u iznosu od 500,00 KM na mjesečnom nivou.
- Testiranim uzorkom troškova materijala i usluga popravaka i održavanja vozila utvrđeno je da je FIPA nabavila auto dijelove od firme «Automehanika» Sarajevo u iznosu od 3.628,80 KM i vršila popravak vozila kod SZR «Auto opravka» Sarajevo i «Autotehnik» Sarajevo u ukupnom iznosu od 3.328,00 KM.
- Revidirali smo troškove usluga reprezentacije u iznosu od 3.882,00 KM (ukupno ostvareni troškovi usluga reprezentacije u 2003. godini iznosili su 20.772,63 KM) i utvrdili da je FIPA nabavila raznih reprezentativnih predmeta od firmi «Geneco» Sarajevo i «Adi Pro» Zenica.

Ured za reviziju preporuča da se FIPA prigodom izbora dobavljača za isporuku materijala i usluga dosljedno pridržava propisa koji reguliraju postupak nabavke roba i usluga i ustupanje radova za potrebe institucija BiH.

Preporučamo da rukovodstvo, bez odlaganja usvoji takve procedure za stvaranje materijalnih obveza koje omogućavaju prethodnu kontrolu i posebna odobrenja za zaključenje ugovora o privremenim i povremenim poslovima, kako bi se ubuduće spriječilo ponavljanje ovakvih propusta.

2.1.4. Informacijski sustav

Organizacijska kontrola

U FIPA je uspostavljen informacijski sustav, sa osnovnim funkcijama potrebnim za podršku poslovnim procesima FIPA. Razvoj informacijskog sustava se vršio u skladu sa prethodno definiranim planom i strategijom razvoja. Temeljni problem kod funkcioniranja informacijskog sustava je neadekvatna administrativna i organizacijska kontrola, gdje je uočeno kako nema jasnih ovlasti po pitanju održavanja i korištenja sustava, kao i procedura o korištenju.

Na računalima se koriste nelicencirani Microsoft Office paketi. Kao posljedica, moglo bi u budućnosti doći do povećanja rizika trošenja dodatnih sredstava za licenciranje. Revizijom je utvrđeno kako je licenca za korištenje antivirusnog softvera istekla, što predstavlja realnu opasnost po sigurnost sustava.

Backup podataka se ne pravi redovno i na organiziran način, niti se postojeće rezervne kopije podataka čuvaju na sigurnom mjestu. Skrećemo pažnju na posljedicu mogućeg gubitka bitnih podataka neophodnih za funkcioniranje FIPA.

Ured za reviziju preporuča rukovodstvu FIPA da osigura uvjete da se rezervne kopije prave redovno i na organiziran način, kao i da usvoji procedure koje definiraju izradu rezervnih kopija i koje moraju biti poštovane, te da propiše pisane procedure za upotrebu informacijskog sustava.

Aplikativne kontrole

Revizija je utvrdila da prigodom unosa podataka u Informacijski sustav finansijskog upravljanja (ISFU), nedostaju određena pravila i procedure kojima se regulira kontrola i odobravanje unosa podataka u sustav. Time se povećao rizik za unos neodobrenih podataka u sustav ISFU. Nakon prihvatanja unesenih podataka u ISFU isti služe kao temelj za plaćanje, te je uočljiv nedostatak pisane potvrde i povratne informacije da su u sustav uneseni samo oni nalozi koji su odobreni od strane rukovodstva FIPA.

Kako bi se smanjio rizik od unosa neodobrenih podataka u sustav, revizija preporuča FIPA donošenje odgovarajućih pravila i procedura koje će sadržavati sljedeće:

- **da se prigodom unosa podataka u sustav pravi nalog/odobrenje za unos koji će sadržavati sve podatke koje treba unijeti u sustav i koji će kontrolirati i potpisivati mjerodavne osobe;**
- **da neovisna osoba unutar FIPA uspoređuje/usuglašava izvješće o plaćenim nalogima sa nalogom/odobrenjem za unos;**
- **da se definiraju odgovornosti osoba s ovlastima za unos podataka u sustav i osoba koje vrše kontrolu unosa podataka.**

2.2. Planiranje i izvršenje proračuna

Odobreni proračun FIPA za 2003. godinu iznosio je 500.000,00 KM. Rebalansom proračuna za 2003. godinu odobreno je povećanje proračuna FIPA za iznos od 464.141 KM, od toga za tekuće izdatke iznos od 330.141,00 KM, a za programe posebne namjene iznos od 114.000,00 KM. Ukupno odobreni proračun za 2003. godinu iznosi 964.141,00 KM.

Ostvareni ukupni rashodi FIPA za 2003. godinu iznosili su 843.687,00 KM ili 120.454,00 KM manje od planiranih (realizirano je 88,00% od planiranih sredstava).

Pregled izvršenja proračuna FIPA za 2003. godinu prikazan je u narednoj tabeli:

Red. Broj	Vrsta rashoda	Proračun za 2003.	Rebalans Proračuna za 2003.	Promjena strukture Proračuna	Tekuće rezerve Proračuna	Ukupno odobreni Proračun (4+5+6)	Izvršenje Proračuna 2003.	Indeks (8 / 7)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I.	Tekući izdaci	500.000	330.141	0	0	830.141	710.193	86
1.	Plaće uposlenih	145.740	108.982	0	0	254.722	194.605	76
2.	Naknade trošk. uposlenih	35.722	50.697	16.000	0	102.419	101.778	99
3.	Putni troškovi	29.600	50.400	0	0	80.000	79.877	100
4.	Izdaci za energiju	15.456	4.544	0	0	20.000	10.785	54
5.	Izdaci za komunal. usluge	92.000	- 7.500	-31.500	0	53.000	43.545	82
6.	Nabavka materijala	29.440	10.560	0	0	40.000	38.571	96
7.	Izdaci za usl. prijevoza i Goriva	7.360	4.640	0	0	12.000	4.308	36
8.	Unajmljivanje imovine i Opreme	73.600	26.400	0	0	100.000	83.015	83
9.	Izdaci za tekuće Održavanje	4.500	8.000	5.500	0	18.000	17.349	96
10.	Izdaci za osiguranje	3.879	6.121	0	0	10.000	3.739	37
11.	Ugovorene usluge	62.703	67.297	10.000	0	140.000	132.621	95
II.	Tekući grantovi	0	0	0	0	0	0	0
III.	Kapitalni izdaci	0	20.000	0	0	20.000	19.836	99
1.	Nabavka građevina	0	0	0	0	0	0	0
2.	Nabavka opreme	0	15.000	0	0	15.000	19.836	132
3.	Nabavka ostalih stalnih sredstava.	0	5.000	0	0	5.000	0	0
IV.	Programi posebne Namjene	0	114.000	0	0	114.000	113.658	100
	Izrada studija po sektorima	0	40.000	0	0	40.000	39.670	99
	Promotivni materijal	0	54.000	0	0	54.000	53.988	100
	Sudjelovanje na ma	0	20.000	0	0	20.000	20.000	100
V.	SVE UKUPNO (I – IV)	500.000	464.141	0	0	964.141	843.687	88
VI.	Broj uposlenih	14	4	0	0	18	10	56

FIPA nije prekoračila pojedine stavke odobrenog proračuna niti ukupan proračun za 2003. godinu, osim stavke «nabavka opreme» za iznos od 4.836 KM. Manje ostvareni tekući izdaci i izdaci po programi posebne namjene financirani iz proračuna za iznos od 120.454,00 KM ukazuju na činjenicu da FIPA nije adekvatno izvršila planiranje proračunskih stavki. Najznačajniji razlozi se odnose na propušteno upošljavanje planiranog broja uposlenih u FIPA i nedosljednu primjenu pravila potrošnje tekućih izdataka.

Ured za reviziju je mišljenja da se planiranju i ostvarenju proračuna treba posvetiti više pažnje. Preporuča se rukovodstvu FIPA, da prigodom planiranja proračuna mora uzeti u obzir realne potrebe, te da utrošak odobrenih sredstava prilagodi raspoloživim ljudskim resursima.

2.3. Financijska izvješća i računovodstvo

Revizija je izvršila ispitivanje financijskih izvješća FIPA sa posebnim težištem na: tekuće izdatke, kapitalne izdatke, inventuru za 2003. godinu te time pribavila dostatno dokaza za njihovu ocjenu.

2.3.1. Rashodi - Tekući izdaci

Tekući izdaci FIPA financirani iz proračuna Institucija Bosne i Hercegovine u 2003. godini ostvareni su u iznosu od 710.193,00 KM. Izdaci se odnose na plaće i naknade uposlenih, troškove za materijal i usluge i ugovorene usluge.

FIPA nije u svim slučajevima dosljedno primjenjivala Odluku Vijeća ministara o načinu obračuna plaća i drugih naknada uposlenih u Vijeću ministara BiH, ministarstvima BiH, i drugim institucijama i tijelima Vijeća ministara BiH broj: 260/2002 od 09.12.2002. godine, kojom je između ostalog regulirano i pravo uposlenih na naknadu troškova prijevoza na posao i sa posla.

Testiranim uzorkom obračuna i isplate naknada za troškove prijevoza na posao i sa posla za 2003. godinu, utvrđeno je kako je jednom uposleniku neutemeljeno vršen obračun i isplata ove naknade. Taj uposlenik je angažiran na temelju Ugovora o vršenju poslova čišćenja i održavanja prostorija FIPA, na vrijeme od tri mjeseca. Navedena isplata vršena je suprotno odredbama citirane Odluke Vijeća ministara, kojom nije predviđena mogućnost isplata takve vrste naknada osobama privremeno angažiranim na temelju Ugovora o vršenju poslova, niti je Ugovorom o privremenom angažiranju predviđena takva naknada.

Ured za reviziju preporuča da se uposleni u FIPA u svom radu dosljedno pridržavaju propisa koji reguliraju pravo na isplatu troškova prijevoza na posao i sa posla kako se ovakve greške u buduću ne bi ponavljale.

2.3.2. Stalna sredstva - inventura

Revizijom je utvrđeno da je FIPA izvršila djelomičnu inventuru sredstava i izvora sredstava. Nisu sačinjeni pisani naputci za pripreme radnje koje prethode inventuri, nije sačinjen plan aktivnosti inventure, niti donesena Odluka o inventuri i formiranju povjerenstava za inventuru.

Prigodom inventure stalnih sredstava na inventurnoj listi iskazana su stalna sredstva i to: računala 5 komada, i jedno terensko motorno vozilo koja potiču iz nenovčanih donacija. Revizijom je utvrđeno da naprijed navedena stalna sredstva nisu evidentirana u poslovnim knjigama FIPA, čime je podcijenjena vrijednost stalnih sredstava.

Testiranim uzorcima obračuna amortizacije utvrđeno je da FIPA nije u svim slučajevima primjenjivala propisane stope tako da obračun amortizacije za pojedina stalna sredstva nije točan. Pored toga što predstavlja zakonsku obvezu, inventura sredstava i njihovih izvora, kao i obračun amortizacije, doprinosi da u godišnjim financijskim izvješćima bude iskazan istinit i fer pregled sredstava i izvora sredstava.

Revizijom je utvrđeno da FIPA nije u svom knjigovodstvu otvorila knjigu osnovnih sredstava, kako to nalažu propisi iz oblasti računovodstva za proračunske korisnike. Poslovanje bez formirane knjige stalnih sredstava, kao bazne evidencije stalnih sredstava, može znatno utjecati na istinitost financijskih izvješća FIPA, kao i na stvaranje pretpostavki za nesavjesno raspolaganje stalnim sredstvima.

Ured za reviziju preporuča rukovodstvu FIPA da bez odlaganja otvori knjigu osnovnih sredstava, izvrši sravnjenje stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem stalnih sredstava, te da u skladu sa računovodstvenim standardima izvrši procjenu doniranih sredstava i provede u svom knjigovodstvu odgovarajuća knjiženja na temelju donesenih odluka rukovodstva. Potrebno je ubuduće posvetiti više pažnje prigodom organiziranja i vršenja inventure, te navedene aktivnost obaviti kako to nalažu računovodstveni standardi i Pravilnik o inventuri.

2.3.3. Novčana sredstva

Revizijom je utvrđeno da se u FIPA nisu dosljedno pridržavali Odluke o visini blagajničkog maksimuma koji je u tijeku 2003. godine iznosio 1.500,00 KM.

Testiranim uzorcima utvrđeno je da je tijekom 2003. godine, vršeno zbirno knjiženje putnih troškova po više putnih naloga za službeno putovanje(nalog za službeno putovanje broj: 79; broj: 81; broj: 88; broj: 89; broj: 87; broj: 90;), što je suprotno računovodstvenim načelima i standardima.

U postupku revizije je utvrđeno da jedan isti uposlenik raspolaže gotovim novcem i vrši odobrenje za isplatu gotovinskih sredstava, što prema našem mišljenju otvara mogućnost zloupotreba u raspolaganju gotovim novcem.

Preporučamo da se FIPA dosljedno pridržava odluke o visini blagajničkog maksimuma, kao i da tijekom knjiženja putnih troškova primjenjuje računovodstvena načela i standarde. Revizija preporuča FIPA da po hitnom postupku izvrši razdvajanje funkcija rukovanja gotovim novcem i odobravanja isplata gotovog novca.

2.3.4. Računovodstvo

Revizija je utvrdila kako računovodstvo FIPA nije evidentiralo određene poslovne promjene u poslovnim knjigama na način kako je to propisano računovodstvenim standardima i načelima (navedeno u daljem tekstu pod: a, b, c i d). Knjigovodstvena dokumentacije nije ovjerena od strane kontrolora - likvidatora, čija funkcija u FIPA nije uspostavljena.

a) Na kontu «Izdaci za obrasce i papir» knjiženi su troškovi usluga tiskanja u iznosu od 480,00 KM, umjesto na konto «usluga tiskanja».

b) Na kontu «Izdaci za obrazovanje kadrova» knjiženi su troškovi usluga tiskanja u iznosu od 4.502,40 KM, umjesto na konto «Usluga tiskanja».

c) Na kontu «Izdaci za odjeću, odore i platno» knjiženi su troškovi po računu broj: 14495 – 15 od 10.07.2003. godine izdanom od strane privrednog društva «Borac» Travnik, koji glasi na «Ustavni sud BiH» u iznosu od 1.036,00 KM. Reviziji je usmeno obrazloženo da je navedeno knjiženje produkt pogrešnog unosa podataka u glavnu knjigu FIPA, od strane uposlenih u Ministarstvu financija i trezora BiH, te da se navedeni račun ne odnosi na FIPA. Nismo se mogli uvjeriti u prednje obrazloženje, jer nam nije predložen dokaz u pisanoj formi, kao potvrda stvarne greške, nastale u Ministarstvu financija i trezora BiH.

d) Na kontu «Usluge stručnog obrazovanja» knjiženi su troškovi avionskog prijevoza, za osobu angažiranu po Ugovoru o privremenim poslovima, na relaciji Johannesburg-Sarajevo-Johannesburg u iznosu od 3.700,00 KM, umjesto na konto «Troškovi prijevoza javnim sredstvima».

Ured za reviziju preporuča rukovodstvu da poduzme aktivnosti kojim će otkloniti navedene slabosti, te da osigura da se evidentiranje poslovnih promjena u glavnoj knjizi, vrši na način kako je to propisano računovodstvenim načelima i standardima i analitičkim kontnim planom za proračunske korisnike.

2.4. Programi posebne namjene

Prema rebalansu proračuna za 2003. godinu FIPA, u stavci «programi posebne namjene» planirana su sredstva iz Proračuna BiH u iznosu od 114.000,00 KM i to: Izrada studija po sektorima iznos od 40.000,00 KM; Promotivni materijal iznos od 54.000,00 KM i sudjelovanje na skupovima iznos od 20.000,00 KM. Revizijom je utvrđeno da su odobrena sredstva po programima posebne namjene utrošena u iznosu od 113.658,00 KM što čini 99,70%. Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je kako FIPA nije sačinila strukturu rashoda za odobrena sredstva navedenih projekta, kao i to da nisu usvojena interna pravila o potrošnji tih sredstava. Reviziji je potvrđeno kako FIPA nije sastavila propisane obrasce računovodstvenih iskaza po posebnim programima kako to nalažu propisi iz oblasti računovodstva za proračunske korisnike.

Uvidom u dokumentaciju posebnog programa «sudjelovanje na skupovima» utvrđeno je da su sredstva u iznosu od 20.000,00 KM utrošena za sudjelovanje na konferenciji u Londonu. Revizijom je utvrđeno da su svi nastali troškovi održavanja konferencije knjiženi, u zbirnom iznosu od 20.000,00 KM, na kontu «usluga održavanja konferencija» i ako je iz priložene dokumentacije vidljivo da je vršena isplata usluga zakupa prostora i opreme, troškova dnevnica, troškova prijevoza, troškova smještaja i ostalih putnih troškova. Revizija je mišljenja da je ovakav način računovodstvenog evidentiranja nastalih troškova po navedenom projektu neusklađen sa propisima iz oblasti računovodstva, te da je uzrokovan nedostajućom strukturom rashoda po pojedinačnim posebnim projektima.

Ured za reviziju preporuča rukovodstvu FIPA da, ubuduće, za sredstva po programima posebne namjene usvoji strukturu rashoda i donese pravila potrošnje, te da nastale troškove evidentira u svom knjigovodstvu prema njihovoj vrsti, kako je to propisano analitičkim kontnim planom za proračunske korisnike.

3. OSVRT NA IZVRŠENU REVIZIJU ZA 2002. GODINU

Ured za reviziju izvršio je reviziju poslovanja FIPA za 2002. godinu, o čemu je sastavljeno Izvješće o reviziji. Osvrtom na preporuke revizije, date u navedenom Izvješću, utvrđeno je da FIPA nije poduzela sve aktivnosti na otklanjanju konstatiranih nedostataka, i to:

Realizirane preporuke:

- FIPA je usvojila pravila kojima se regulira visina i kontrola troškova i to u vidu pojedinačnih odluka (Odluku o visini troškova mobilnih telefona, Odluku o naknadama za stručne usluge);

Aktivnosti koje se u tijeku:

- Raspisan je natječaj za prijem 9 uposlenika prema Pravilniku o unutarnjem ustroju i sistematizaciji;

Preporuke koje nisu realizirane:

- FIPA nije u svim slučajevima postupala sukladno propisima koji reguliraju javne nabavke;
- Obveza prema Ministarstvu financija i trezora BiH temeljem viška prihoda iz 2001. godine nije izmirena;
- FIPA nije posvetila dovoljno pozornosti prigodom planiranja proračuna za 2003. godinu.
- FIPA nije usvojila interna pravila o zaštiti i kontroli podataka.

4. KORESPONDENCIJA

FIPA je dana 15.06.2004. godine, uručen nacrt Izvješća o izvršenoj reviziji za 2003. godinu, na razmatranje i dostavljanje eventualnih komentara i primjedbi na nalaz revizije.

U ostavljenom roku od 8 dana, FIPA je dostavila komentare i primjedbe na Izvješće o izvršenoj reviziji.

Izvješće za Parlamentarnu skupštinu BiH predstavlja izvješće dostavljeno klijentu uz izmjene na temelju primjedbi od strane klijenta, koje je Ured za reviziju uvažio.

5. SAŽETAK

Revidiranjem poslovanja FIPA za 2003. godinu utvrdili smo određeni broj nepravilnosti i nedostataka u dijelu koji se odnosi na:

- Slabosti sustava internih kontrola koje se odnose na neuspostavu upravljačke i rukovodne funkcije sa jasnim profesionalnim odgovornostima i zaduženjima (točka 2.1.1);
- Nije izvršena popuna upražnjenih radnih mjesta predviđenih usvojenim proračunom za 2003. godinu (točka 2.1.1);
- Nisu usvojena pravila o zaštiti i kontroli podataka u IT sustavu (točka 2.1.4);
- Nedostaju određena pravila i procedure kojima se regulira kontrola i odobravanje unosa podataka u ISFU sustav (točka 2.1.4.);
- Planiranje i izvršenje proračuna nije urađeno kvalitetno sa realno utvrđenim resursima potrebnim za izvršenje jasno definiranih ciljeva i zadataka poslovanja FIPA (točka 2.2)
- FIPA se nije u svim slučajevima pridržavala Odluke Vijeća ministara o načinu obračuna plaća i naknada uposlenih u Vijeću ministara BiH, ministarstvima BiH i drugim institucijama i tijelima Vijeća ministara (točka 2.3.1)
- U svim slučajevima nije postupano u skladu sa zakonskim propisima koji definiraju nabavke roba i sluga i ustupanje radova (točka 2.1.3.);
- FIPA se nije dosljedno pridržavala Odluke o visini blagajničkog maksimuma (točka 2.3.3);
- FIPA nije u poslovnim knjigama evidentirala donirana stalna sredstva kako to nalažu propisi iz oblasti računovodstva i financija (točka 2.3.2.)
- Nepoštovanje propisa iz oblasti računovodstva vezano za evidentiranje troškova na propisana konta po usvojenom Analitičkom kontnom planu za proračunske korisnike (točka 2.3.4.)
- FIPA nije jasno definirala projekt posebne namjene niti je usvojila interna pravila za utrošak, proračunom odobrenih sredstava, kao ni strukturu rashoda za navedeni projekt (točka 2.4).

vršitelj dužnosti generalnog revizora

Samir Mušović

zamjenik generalnog revizora

Dragan Kulina